ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ
ՄԻՋԻՆ ԴԱՐԵՐԻ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ /ՄՈԴՈՒԼ 1/

ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ	ՊԱՏՄԱԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ
ԱՄԲԻՈՆ	ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ, ԻՐԱՎԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԵՒ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ՄԵԹՈԴԻԿԱՅԻ ԱՄԲԻՈՆ
ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄ ԵՎ ԸՆԹԱՑԻԿ ՄՈԴՈՒԼ	ՄԻՋԻՆ ԴԱՐԵՐԻ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ /ՄՈԴՈՒԼ 1/
ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԴԱՍԻՉ ԵՎ ՄՈԴՈՒԼՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿ	1410B4/09.1 , /2 ՄՈԴՈՒԼ/
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ	ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ
ԿՈՒՐՍ/ԿԻՍԱՄՅԱԿ	2-րդ կուրս, 1-ին կիսամյակ
ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՆՊԱՏԱԿԸ	Դասընթացի նպատակն է գիտելիքների համակարգ ձևավորել միջնադարի նկատմամբ: Ցույց տալ պատմական անցումը հին աշխարհից դեպի միջնադար, ձևավորել միջնադարի հիմնարար առանձնահատկությունները՝ ֆեոդալական հասարակության գաղափարաբանությունը, մշակույթը: Ներկայացնել եվրոպական միջնադարյան հասարակությունների պատմությունը և տիպաբանությունը: Դասընթացի խնդիրն է բացահայտել միջնադարյան հասարակության զարգացման միտումները՝ տնտեսության, քաղաքական կառուցվածքի, գաղափարախոսության, մշակույթի միջոցով: Նշել վերածննդի օրինաչափությունները, վերածննդի իրողությունները և աշխարհի պատկերի ընդլայնման իրողությունը:
ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ	ԳԻՏԵԼԻՔ Կունենա գիտելիքներ միջնադարյան հասարակության կառուցվածքի վերաբերյալ, միջնադարյան քաղաքակրթության կառուցվածքի գաղափարախոսության վերաբերյալ, կկարողանա համեմատել եվրոպայի, Մերձավոր Արևելքի, ֆեոդալական հասարակարգի զարգացման միտումները, կիմանա ֆեոդալական հասարակության պատկերացումների իմաստը, կգիտենա՝ Միջին դարերի պատմության առարկան, նպատակը և խնդիրները, միջին դարերի պատմության առարկայի տեղը պատմական գիտությունների համակարգում, կապն այլ գիտությունների հետ, միջին դարերի պատմության պատմագիտական հիմնախնդիրների հետազոտման մեթոդները, միջին դարերի պատմության ուսումնասիրման համար անհրաժեշտ պատմական գլխավոր սկզբնաղբյուրները և կարևոր փաստաթղթերը: ԿԱՐՈՂՈՒԹՅՈՒՆ Կկարողանա բացահայտել միջնադարյան մշակույթի կառույցը և բովանդակությունը, բացատրել վերածննդի արմատական փոփոխությունների քաղաքակրթական բովանդակությունը, քաղաքային կյանքը, աշխարհիկ գիտելիքները, ռեֆորմացիան և այլն, կատարել

	գիտահետազոտական աշխատանք միջին դարերի պատմությունից, մասնակցել գիտական նստաշրջաններին և քննարկումներին, Միջին դարերի պատմություն առարկան դասավանդել հանրակարթական բոլոր դպրոցներում, այդ բնագավառում իրագործել գործնական և կազմակերպական աշխատանքներ, դպրոցական դասախոսություններ ներկայացնել միջնակարգ դպրոցի ավագ դասարաններում, հանրակրթական դպրոցներում աշակերտների համար կազմակերպել միջին դարերի պատմությունն ուսումնասիրող խմբակներ, բանավեճեր և տարաբնույթ քննարկումներ, ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆ Կկարողանա ցույց տալ միջնադարյան քաղաքակրթության աստիճանական քայքայումը և անցումը դեպի նոր արդյունաբերական հասարակության, կտիրապետի միջին դարերի պատմության արժեքային համակարգի գործնական կիրառման միջոցներին և հնարներին, միջին դարերի պատմությունից գիտամեթոդական աշխատանքներ կատարելու հմտություններին:
ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ	• ԿՐԵԴԻՏՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿ - 6/180 • ԼՍԱՐԱՅԻՆ ԺԱՄ –64 • ԴԱՍԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ -32 • ՍԵՄԻՆԱՐ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ – 32 • ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ԺԱՄ – 4
ՆԱԽԱՊԱՅՄԱՆՆԵՐ	Նախնական գիտելիքներ Հին Արևելքի, հին աշխարհի պատմությունից, Ռուսաստանի պատմությունից բակալավրիատի կրթական ծրագրի չափորոշիչներին համապատասխան
ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ԵՎ ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐ	1. Խոսքային մեթոդներ 2. Զննական մեթոդներ 3. Ինդուկտիվ և դեդուկտիվ մեթոդներ 4. Բացատրական-ցուցադրական մեթոդ 5. Պրոբլեմային ուսուցման մեթոդներ 6. Վերարտադրողական (ռեպրոդուկտիվ) մեթոդ 7. Քննարկում 8. Մտագրոհ 9. Վենի դիագրամ 10. Վեր-որոնում 11. Խճանկար (Ջիգսո) 12. Շրջագայություն պատկերասրահում 13. Սովորողների թիմային առաջադիմության մեթոդ 14. Խմբային հետազոտության մեթոդ 15. Սկզբնաղբյուրների և գիտական գրականության վերլուծություն
ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ	1. Ներածություն. ա) «Միջին դարեր» տերմինը, բ) Միջին դարերի պարբերացումը, գ) Ֆեոդալական հասարակարգի էությունը, դ) Պետությունը, իրավունքը և եկեղեցին ֆեոդալական

հասարակությունում :
2. Միջին դարերի պատմության վերաբերյալ աղբյուրները (V-XV դդ.). ա) Աղբյուրների հիմնական տեսակները, բ) V-X դդ. պատմության վերաբերյալ աղբյուրները, գ) XI-XV դդ. պատմության վերաբերյալ աղբյուրները:
3. Ֆեոդալական հասարակարգի ծագումը Արևմտյան Եվրոպայում. ա) Ստրկատիրական հասարակագի ճգնաժամը և ֆեոդալական հարաբերությունների տարրերի առաջացումը Հռոմեական կայսրությունում, բ) Գերմանական ցեղերի հասարակական կառուցվածքը, գ) Լանգոբարդների, անգլոսաքսերի և սաքսերի ֆեոդալականացման առանձնահատկությունները :
4. Ֆեոդալիզմի զարգացումը ֆրանկական պետությունում. ա)Մերովինգների ֆրանկական պետությունը, բ) Կարոլինգների ֆրանկական միապետությունը:
5. Բյուզանդիան IV-IX դդ. առաջին կեսում. ա) Բյուզանդական կայսրության առաջացումը, բ) Ստրկատիրությունը և կոլոնատը IV-VI դարերի Բյուզանդիայում: Քաղաքները, արհեստը և առևտուրը վաղ Բյուզանդիայում, գ) Պետությունը և եկեղեցին վաղ Բյուզանդիայում, դ) Բյուզանդական կայսրությունը Հուստինիանոս կայսեր կառավարման օրոք, ե) Բյուզանդիան VI դարի վերջին և VII դարում, զ) Բյուզանդիան VIII-IX առաջին կեսին:
6. Բյուզանդիան IX դ. երկրորդ կեսից XIդ. ա) Բյուզանդական գյուղը IX դ. երկրորդ կեսին և X դարում: Մակեդոնական դինաստիայի կայսրերի ագրարային օրենսդրությունը: Օրենքներ զինվորական հողամասերի մասին, բ) Ֆեոդալական քաղաքը Բյուզանդիայում: Պետական ապարատը, գ) Եկեղեցին Բյուզանդիայում IXդ. երկրորդ կեսից XI դարում: Արևելյան և արևմտյան եկեղեցիների խզումը 1054 թ. դ) Բյուզանդիայի արտաքին քաղաքականությունը IX դ. երկրորդ կեսից մինչև XIդ. վերջը, ե) Դասակարգային պայքարը Բյուզանդիայում X-XI դդ.
7. Արևմտյան Եվրոպան IX-XI դարերում. ա) Եվրոպայի քաղաքական քարտեզը IX-XI դարերում, բ) Ֆեոդալական կարգի հիմնական գծերը Արևմտյան Եվրոպայում XI դ. վերջին:
8. Միջնադարյան քաղաքների առաջացումն ու աճը. ա) Արտադրողական ուժերի աճը և գյուղատնտեսությունից արհեստի անջատման նախադրյալների ստեղծումը, բ) Արհեստի անջատումը գյուղատնտեսությունից և միջնադարյան քաղաքների առաջացումը, գ) Քաղաքները՝ արհեստի ու առևտրի կենտրոններ, դ) Արևմտաեվրոպական քաղաքները, նրանց բնակչությունը և արտաքին տեսքը, ե) Քաղաքային արհեստը, նրա բնույթը և համքարային կազմակերպությունը, զ) Առևտրի և վարկային գործի զարգացումը Արևմտյան Եվրոպայում:
9. Խաչակրաց արշավանքներ.
ա) Խաչակրաց արշավանքների նախադրյալները, բ) Խաչակրաց արշավանքների բնույթը և դրանց մասնակիցների կազմը, գ) Կլերմոնի ժողովը: Խաչակրաց շարժման սկիզբը, դ) Խաչակիրների պետությունները Արևելքում: ռազմա-վանական (հոգևոր-ասպետական) միաբանությունները, ե) Խաչակրաց շարժման անկման պատճառները և հետևանքները:
10. Ֆրանսիան XI-XV դարերում. ա) Ֆրանսիան XI-XIII դարերում, բ) Ֆրանսիան XIV-XV դարերում:
11. Անգլիան XI-XV դարերում. ա) Անգլիան XI-XII դարերում, բ) Անգլիան XIII դարում, գ) Անգլիան XIV-XV դարերում:
12. Գերմանիան XII-XV դարերում. ա) Գերմանիան XII-XIII դդ. բ) Գերմանիան XIV-XV դարերում:
13. Իտալիան XI-XV դարերում. ա) Իտալիան XI-XII դարերում, բ) Իտալիան XIII-XV դարերում:

14. Իսպանիան և Պորտուգալիան XI-XV դարերում. ա) Արաբները Իսպանիայում, բ) Ռեկոնկիստա, գ) Արագոն: Կաստիլիա: Պորտուգալիա, դ) Կաստիլիայի և Արագոնի միավորումը:
15. Բյուզանդիան XI-XV դարերում. ա) Բյուզանդիան XI-XII դարերում, բ) Բյուզանդիան XIII-XV դարերում:
16. Եկեղեցին և նրա կազմակերպությունը Արևմտյան Եվրոպայում: Ժողովրդական հերետիկոսական շարժումները. ա) Քրիստոնեական կրոնի և եկեղեցու սոցիալական դերը ֆեոդալական հասարակության մեջ, բ) Եկեղեցու ֆեոդալականացումը VI-XI դարերում, գ) Պապության առաջացումը, դ) Պապության անկումը IX-XI դարերում, ե) Գրիգորիոս VII–ի աստվածապետական քաղաքականությունը, զ) Պապությունը XII-XIII դարերում, է) Միջնադարի հերետիկոսությունները, ը) Պապության անկումը XIV-XV դարերում:
17. Գերմանացիները Հռոմեական կայսրություն ներխուժելու նախօրյակին, ներխուժման ժամանակ, Արևմտյան Հռոմեական կայսրության անկումը և բարբարոսական թագավորությունների կազմավորումը. ա) Գերմանացիների տեղաշաժումը II-III դդ., բ) Այսպես կոչված ,ժողովուրդների մեծ գաղթի սկիզբըէ, գ) Հոները IV դարում, դ) Վեստգոթերի ներխուժումը Հռոմեական կայսրություն, ե) Վանդալների թագավորությունը: Բուրգունդական թագավորությունը: Հոնական ցեղային միությունը V դարում, զ) Արևմտյան հռոմեական կայսրության անկումը: Օստգոթական թագավորության կազմավորումը, է) Իտալիայի նվաճումը լանգոբարդների կողմից, ը) Անգլոսաքսոնական թագավորությունների կազմավորումը Բրիտանիայում: Ֆրանկական թագավորության կազմավորումը:
18.Ֆեոդալական պրոցեսը գերմանական և ուշհռոմեական հարաբերությունների սինթեզման ձևով. ա) Գերմանացիների արտադրողական ուժերի աճը հռոմեական տերիտորիան նվաճելուց հետո, բ) Հողի մասնավոր սեփականության հաստատումը, գ) Վաղ ֆեոդալական պետության ձևավորումը:
19. Ֆեոդալական հարաբերությունների զարգացումը և գյուղացիության ճորտացումը Կարոլինգյան պետությունում. ա) Հեղաշրջման ավարտումը հողային հարաբերություններում: Ազատ գյուղացիության հետագա քայքայումը: Պրեկարիա, բ) Իմունիտետ: Վասալիտետ, գ) Խոշոր հողատիրության կազմակերպումը: Ֆեոդալական կալվածքը, դ) Կարոլինգյան պետության քաղաքական կազմակերպությունը, ե) Կարլոս Մեծի կայսրության քայքայումը և դրա պատճառները: Վերդենի դաշնագիրը:
20. Ֆրանսիան IX-XI դարերում. ա) Ֆրանսիական թագավորության կազմավորման սկզբնական փուլը, բ) Ֆեոդալական մասնատվածությունը: Թագավորական դոմենը, գ) Գյուղացիության դրությունը:
21. Իտալիան մինչև XI դ. վերջը. ա) Իտալիայի հիմնական մարզերն ու կարևորագույն պետությունները: Ֆեոդալական մասնատվածությունը, բ) Ֆեոդալական հարաբերությունների զարգացումը Հյուսիսային և Միջին Իտալիայում, գ) Իտալիայի քաղաքական մասնատվածությունը:
22.Գերմանիան X-XI դարերում. ա) Ֆեոդալականացման առանձնահատկությունները Գերմանիայում, բ) Գերմանական վաղֆեոդալական միասնական պետության ծագումը, գ) Գերմանական կայսրության ստեղծումը, դ)Ինվեստիտուրայի համար պայքարը:
23. Անգլիան մինչև XI դ. կեսերը. ա) Անգլոսաքսոնական թագավորությունները Բրիտանիայում, բ)Ֆեոդալականացման

առանձնահատկությունները անգլոսաքսոնական թագավորություններում, գ) Ազատ գյուղական համայնքի քայքայումը, դ) Կառավարման կազմակերպումը անգլոսաքսոնական թագավորություններում ե) Անգլոսաքսոնական թագավորությունների միավորումը IX դարում մեկ պետության՝ Անգլիայի մեջ, զ) Անգլիայի նվաճումը դանիացիների կողմից:
24. Սկանդինավյան երկրները XI-XV դարերում. ա) Ֆեոդալիզմի զարգացման յուրահատկությունը սկանդինավյան երկրներում: Սկանդինավցիների հասարակարգը վաղ միջնադարում, բ)Վաղ ֆեոդալական պետությունների առաջացումը: Սկանդինավիայի քրիստոնեացումը, գ) Ֆեոդալիզմի զարգացումը Նորվեգիայում, Դանիայում, Շվեդիայում, դ)Կալմարի ունիան, ե) Նորվեգիան, Շվեդիան, Դանիան XV դարում:
25. Հունգարիան XI-XV դարերում. ա) Հունգարական վաղ ֆեոդալական պետության առաջացումը: Ֆեոդալական հարաբերությունների կազմավորումն ու ձևավորումը XI-XII դարերում, բ) Հունգարական պետության արտաքին քաղաքականությունը, գ) Ֆեոդալական մասնատվածությունը (XIII դարի կեսերը և XIV դարի սկիզբը), դ) Դասային-ներկայացուցչական միապետության կազմավորումը:
26. Վալախիան, Մոլդավիան և Տրանսիլվանիան մինչև XV դարի վերջը. ա) Ֆեոդալական հարաբերությունների առաջացումն ու զարգացումը վալախական, մոլդավական և տրանսիլվանական հողերում, բ)Վալախիան, Մոլդավիան և Տրանսիլվանիան XI-XIII դարերում: Ցարա Ռոմինյասկա (Վալախիա) և Մոլդավիա իշխանությունների կազմավորումը, գ) Ֆեոդալական պետության կազմակերպությունը Վալախիայում, Մոլդավիայում և Տրանսիլվանիայում:
27. Միջազգային հարաբերությունների զարգացումը Արևմտյան Եվրոպայում XI-XV դարերում. ա) Միջազգային կապերի ընդլայնումը: Արևելքի ազդեցությունը Արևմուտքի վրա, բ)Մոնղոլական արշավանքը: Արևմտյան Եվրոպան և Ռուսիան, գ) Միջազգային ասպարեզում ուժերի հարաբերակցության մեջ տեղի ունեցած փոփոխությունները XIV-XV դարերում:
28. Արևմտասլավոնական և հարավսլավոնական երկրների դերը միջազգային հարաբերություններում XII-XV դարերում. ա) Գերմանական ագրեսիայի դեմ Լեհաստանի և մյուս սլավոնական ժողովուրդների մղած պայքարի միջազգային նշանակությունը (1410 թ. Գրյունվալդի ճակատամարտը), բ) Չեխիան XIV դարում: Հուսյան պատերազմները, գ) Բուլղարիայի և Սերբիայի պայքարը թուրքական ագրեսիայի դեմ:
29. Միջնադարյան կուլտուրան և գաղափարախությունը Արևմտյան Եվրոպայի երկրներում (V-XIII դարեր). ա) Եկեղեցու վերաբերմունքը անտիկ կուլտուրայի նկատմամբ, բ) «Կարոլինգյան վերածնությունը», գ) Քաղաքային կուլտուրայի ծագումը Արևմուտքում: Քաղաքային գրականությունը, երաժշտությունը, թատերական արվեստը, դ) Բերենիար Տուրացի և Ռոսցելին: Պետրոս Աբելյար: Հիլյոմ Կոնշեցի: Վագանտները և նրանցդ բանաստեղծական ստեղծագործությունները, ե) Ասպետական կուլտուրան, զ) Համալսարանները, է) Սխոլաստիկա, ը) Ռոջեր Բեկոն, թ) Թովմաս Աքվինացի, ժ)Միջնադարյան արվեստը:
30. Բյուզանդիայի կուլտուրան (IV-XV դարեր). ա) Գիտական գիտելիքների զարգացումը Բյուզանդիայում: Կրթությունը, բ) Աստվածաբանությունը և փիլիսոփայությունը, գ) Պատմական երկերը, դ) Բյուզանդական գրականությունը, ե) Կերպարվեստը և ճարտարապետությունը:
31. Բուրժուական գաղափարախության առաջացումը: Վաղ վերածնությունը և հումանիզմը Իտալիայում XIV-XV դարերում.

	ա)Վաղ բուրժուական գաղափարախոսության և կուլտուրայի առաջացման նախադրյալներն Իտալիայում: «Վերածնություն» հասկացությունը, բ) Բնության վերաբերյալ գիտելիքների զարգացումը, գ) Վերածնության մշակույթի աշխարհիկ բնույթը, դ) Դանթե: Պետրարկա և Բոկկաչչո, ե) Վաղ վերածնության արվեստը, զ)Ազգային միասնության գիտակցումը, է)Պատմագրությունը վաղ Վերածնության ժամանակաշրջանում:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ	
ՀԻՄՆԱԿԱՆ	Միջին դարերի պատմություն, հ. I-II, խմբագրությամբ Ս. Դ. Սկազկինի, Երևան, 1975, 1978:
ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ	1. История средних веков: в 2-х т. / Под. ред. С. Д. Сказкина. М., 1977. 2. История средних веков, т. I-II, под ред. С. П. Карпова, М., 2005, էջ 30-32 3. Косминский Е. А. Историография средних веков: V в. – середина XIV в. М., 1963. 4. Люблинская А. Д. Источниковедение истории средних веков. Л., 1955. 5. Хрестоматия по истории средних веков: в 2-х т. / Под ред. С. Д. Сказкина. М., 1961-1963. 6. Хрестоматия памятников феодального государства и права стран Европы / под ред. В. М. Коренкого. М., 1961. 7. Андреев А. Р. Гений Франции или Жизнь кардинала Ришелье. М., 1999. 8. Заборов М. А. История крестовых походов в документах и материалах. М., 1977. 9. Салическая правда / Пер. Н. П. Грацианского; Под ред. В. Ф. Семенова. М., 1950. 10. Сборник документов по социально-экономической истории Византии. М., 1951. 11. Стоклицкая-Терешкович В. В., Плешкова С. Л.Средневековый город в Западной Европе в XI-XV веках. М., 1969. 12. Сапрыкин Ю. М. Крестьянские движения в Западной Европе в XIV-XVI в.в. М., 1960. 13. Блюш Ф. Ришелье. М., 2006. 14. Байнштейн О. Л. Западноевропейская средневековая историография. М., Л., 1964. 15. Курбатов Г. Л. История Византии (историография). Л.,1975. 16. Гутнова Е. В. Историография истории средних веков (1848-1917). М., 1985. 17. История Византии. М., 1967, т. 1-3. 18. История Италии. М., 1970, т. 1. 19. История средних веков. М., I. 56, т. 1-2. 20. История Франции. М., 1972, т. 1. 21. Лозинский С. Г. История папства. М., 1970. 22. История Европы. М., 1992. 23. Заборов М. А. Папство и крестовые походы. М., 1960. 24. Заборов М. А. Крестоносцы на Востоке. М., 1980. 25. Барг М. А. Исследования по истории английского феодализма в XI-XII вв. М., 1962. 26. Баткин Д. М. Данте и его время: поэт и политика. М., 1965. 27. Брагин Л. М. Итальянский гуманизм: этические учения XIV- XV веков. М., 1977.

28. Брагина Л. М. Социально-этические взгляды итальянских гуманистов (вторая половина XV в.). М., 1983.
29. Гуковский М. А. Итальянское Возрождение: в 3-х т., Л., I 47, 1961, или Л., 1990.
30. Гутнова Е. В. Возникновение английского парламента. М., 1960.
31. Корсунский А. Р., Гюнтер Р. Упадок и гибель Западной Римской империи и возникновение германских королевств (до середины VI в.). М., 1984.
32. Ревякина Н. В. Проблемы человека в итальянском гуманизме второй половины XIV- первой половины XV в. М., 1977.
33. Рутенбург В. И. Титаны Возрождения. Л., 1976.
34. Смирин М. М. Германия эпохи Реформации и Великой крестьянской войны. М., 1962.
35. Смирин М. М. Народная реформация Томаса Мюнцера и Великая Крестьянская война. М., 1955.
36. Стоклицкая-Терешкович В. В. Основные проблемы истории средневекового города X-XV веков.М., 1960.
37. Хачатрян Н. А. Возникновение Генеральных шатов Франции. М., 1976.
38. Хоменговская А. И. Лоренцо Валла -- великий Италянский гуманист. М., Л., 1964.
39. Чистозвонов А. Н. Нидерландская буржуазная революция XVI века. М., 1958.
40. Штокмар В. В. История Англии в Середине века. Л.,1973.
41. Анна Комина. Алексиада. М., 1965.
42. Бокаччо Д. Декамерон. М., 1970.
43. Данте Алигиери. Новая жизнь. Божественная комедия. М., 1967.
44. Европейская новелла Возрождения. М., 1974.
45. Зарубежная литература средних веков / Сост. Б. И. Пирушов. М., 1975.
46. Макьявелли Н. История Флоренции. Л., 1973, или М., 1987.
47. Петрарка Ф. Избранное. Автобиографическая проза. Сонеты. М., 1974.
48. Рабле Ф. Гаргантюа и Пантагюэль. М., 1973.
49. Сервантес М. Дон Кихот. разные издания.
50. Чосер Д. Кентерберийские рассказы. М., 1973.
51. Шекспир В. Трагедии. Сонеты. М., 1960.
52. Самаркин В. В. Историческая география Западной Европы в середине века. М., 1976.
53. Культура Византии. IVв. -- первая половина VII. М., 1984.
54. Культура Византии (вторая половина VII - XII века). Издательство: М., Наука, 1989.
55. Иордан. О происхождении и деяниях готов. Getika / Вступит. статья, пер. и коммент. Е. Ч. Скоржонской. М., 1960.
56. Григорий Турский. История франков / Изд. подгот. В.В. Савукова М., 1987.
57. Агафий. О царствовании Эстиниана / Пер., статья и примеч. В. В. Левченко. М., Л., 1953.
58. Константин Багрянородный. Об управлении империей // Пер., текст, коммент., под ред. Г. Г. Литаврина, А. П. Новосельцева. М., 1989.
59. Лев Диакон. История / Перевод М.М. Копыленко, статья М.Я. Сюзюмова, комментарий М. Я. Сюзюмова, С. А. Иванова, отв. ред. Г.Г. Литаврин. М.. 1988.
60. Михаил Пселл. Хронография / пер., статья и примеч. Я. Н. Дэбарского, М., 1978.

61. Вилларбуэ. Взятие Константинополя. М., 1984.
62. Коммин Филипп де. Мемуары / Пер., статьи и примеч. Ю. П. Малинина, М., 1986.
63. Становление капитализма в Европе. М., 1987.
64. Эразм Роттердамский. Философские произведения. М., 1986.
65. Горфункель А. Х. Философия эпохи Возрождения. М., 1986.
66. Гарен Э. Проблемы итальянского Возрождения М., 1986.
67. Идеи Возрождения и философия нового времини. М., 1986.
68. Культура эпохи Возриждения и Реформация. Л., 1981.
69. Рафаэль и его время. Сб. Под ред. Л. С. Чиколини. М., 1986.
70. Ревуненкова Н. В. Ренесансное свободомислие и идеология Реформации. М., 1986.
71. Григулович И. Р. Инквизиция. М., 1985.
72. Гуляев В. И. По следам конкистадоров. М., 1976.
73. Гуляев В.И. Царство сынов Солнца. М., 1980.
74. Фрадкин Н. Г. Географические открытия и научное познание земли. М., 1972.
75. Соловьев Э. Ю. Непобежденный еретик. Мартин Лютер и его время. М., 1984.
76. Басовская Н. И. Столетняя война 1337-1453г.г.. М., 1985.
77. Доркевия В. П. Народная кулятура средневековья. М., 1988.
78. Уотт У. М. Влияние ислама на средневековую Европу. М., 1976.
79. Хейзинга И. Осень средневековья. М., 1988.
80. Чистозвонов А. Н. Историческое место XVI века в процессе генезиса капитализма в Европе. // Средние века. М., 1975. Вып. 38. Тема III. М., 1881. 8.
81. Штокмар В. В. Очерки по истории Англии XVI века. Л., 1950.
82. Черкасов П. П. Кардинал Ришелье, М., 1990.
83. Алексеев В. М. Тридцатилетняя война. Л.. 1961.
84. Колесницкий Н. Ф. "Священная Римская империя": притязания и действительность. М., 1977.
85. Франция при Ришелье: (Французский абсолютизм в 1630—1642 гг.) / Под ред. В. И. Рутенбурга. Л., 1982.
86. История Франции. Т. 1. М., 1972.
87. Лозинский С. Г. История папства. М., 1986.
88. Тарле Е. В. Очерки истории колониальной политики западноевропейских государств (конец XIV - начало XIX в.) М. - Л., 1965.
89. Бродель Ф. Материальная цивилизация, экономика и капитализм. XV-XVIII вв.: в 3-х тт./ Пер. с фр. Л.Е. Куббеля. - М.: Прогресс, 1992.
90. Ле Гофф Ж. Другое средневековье: Время, труд и культура Запада / Пер с фр. С.В. Чистяковой и Н.В. Шевченко под ред. В.А. Бабинцева. - Екаатеринбург: Изд-во Урал. ун-та, 2000.
91. Ле Гофф Ж. Интеллектуалы в средние века. Долгопрудный, 1997.
92. Ле Гофф Ж. Цивилизация средневекового Запада / Пер. с фр. Е.И. Лебедевой, Ю.П. Малинина, В.И. Райцеса, П.Ю. Уварова. - М.: "Прогресс" - "Прогресс-Академия",1992.
93. Карсавин Л. П. Основы средневековой религиозности в XII-XIII веках преимущественной в Италии. СПб., 1915.
94. Ястребицкая А. Л. Западная Европа XI-XIII вв.: Эпоха, быт, костюм. М., 1979.
95. Dictionnaire des sciences historiques / sous la dir. de A. Burguiere. P.: PUF, 1986.
96. Faire de l'histoire / sous la dir. de J. Le Goff et P. Nora. - 3 vol. - P.:Gallimard, 1974.

97. La Nouvelle histoire / Sous la dir de J. Le Goff, R. Chartier, J. Revel. Bruxelles: Editions Complexe, 1988.
98. Histoire et sciences sociales: un tournant critique. Annales. E.S.C. 1989. N 6.
99. L'Histoire et le metier d'historien en France. 1945-1995. P., 1995.
100. Passes recomposes. Autrement, 1995. N. 150-151.
101. Revel J., Wachtel N. (ed.) Une ecole pour les sciences sociales. P., Cerf-EHESS, 1996.
102. Dictionnaire des intellectuels francais. Les personnes, les lieux, les moments / Sous la dir. de J. Julliard, M. Vinock. P., 1996.

ՍՏՈՒԳՄԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՁԵՎԵՐԸ

Ընթացիկ ստուգումներ
Նախատեսված է կիսամյակում 2-ական ընթացիկ գրավոր ստուգում ՝ 100 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց՝ 30, 35, 35, միավորային արժեքով:
Եզրափակիչ ստուգումը կիսամյակում բանավոր է՝ 100 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց՝ 30, 35, 35, միավորային արժեքով:Միավորների քայլը 5 է:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ

1. Բաղադրիչ 1-10% (հաճախումներ)
2. Բաղադրիչ 2-20% (ընթացիկ ստուգում 1-ին)
3. Բաղադրիչ 3-20% (ընթացիկ ստուգում 2-րդ)
4. Բաղադրիչ 4-40% (ամփոփիչ ստուգում)
5. Բաղադրիչ 5-10% (ընթացիկ ակտիվություն)

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍԱՆԴՂԱԿ

Գնահատման թվային միավորը	Տառային գնահատական	Գնահատականի պաշտոնական թվային համարժեքը
96-100	A+	5+
91-95	A	5
86-90	A_	5-
81-85	B+	4+
76-80	B	4
71-75	B_	4-
66-70	C+	3+
61-65	C	3
40-60	C_	3-
Մինչև 39	D	2

ՈՒՍԱՆՈՂԻ ԾԱՆՐԱԲԵՌՆՎԱԾՈՒԹՅԱՆ ԱՇԽԱՏԱԺԱՄԱՆԱԿԸ ԿՐԵԴԻՏ/ԿՐԵԴԻՏ ԺԱՄ – 6/ 180

Հ/Հ	Թեմա	Ուսուցման կազմակերպման ձևերը					Ուսանողի ինքնուրույն աշխատա- ժամանակը	Ուսանողի ընդհանուր աշխատա-ժամանակը
		դ.	ս.	գ.	լ.	Ուս. պր.		
1.	Ներածություն	2					2	4
2.	Միջին դարերի պատմության վերաբերյալ աղբյուրները (V-XV դդ.)	2					3	5
3.	Ֆեոդալական հասարակարգի ծագումը Արևմտյան Եվրոպայում	2					3	5
4.	Ֆեոդալիզմի զարգացումը ֆրանկական պետությունում	2					3	5
5.	Բյուզանդիան IV-IX դարերի առաջին կեսում	2					4	6
6.	Բյուզանդիան IX դարի երկրորդ կեսից XI դարում	2					2	4
7.	Արևմտյան Եվրոպան IX-XI դարերում (քաղաքական քարտեզը)	2					2	4
8.	Միջնադարյան քաղաքների առաջացումն ու աճը	2					3	5
9.	Խաչակրաց արշավանքներ	2					2	4
10.	Ֆրանսիան XI-XV դարերում	2					4	6
11	Անգլիան XI-XV դարերում	2					3	5
12.	Գերմանիան XII-XV դարերում	2					4	6
13.	Իտալիան XI-XV դարերում	2					5	7
14.	Իսպանիան և Պորտուգալիան XI-XV դարերում	2					2	4

15.	Բյուզանդիան XI-XV դարերում	2					2	4
16.	Եկեղեցին և նրա կազմակերպությունը Արևմտյան Եվրոպայում: Ժողովրդական հերետիկոսական շարժումները	2					2	4
17	Գերմանացիները Հռոմեական կայսրություն ներխուժելու նախօրյակին, ներխուժման ժամանակ, Արևմտյան Հռոմեական կայսրության անկումը և բարբարոսական թագավորությունների կազմավորումը		2				2	4
18	Ֆեոդալական պրոցեսը գերմանական և ուշհռոմեական հարաբերությունների սինթեզման ձևով		2				1	3
19	Ֆեոդալական հարաբերությունների զարգացումը և գյուղացիության ճորտացումը Կարոլինգյան պետությունում		2				2	4
20	Ֆրանսիան IX-XI դարերում		2				3	5
21	Իտալիան մինչև XI դ. վերջը		2				3	5
22	Գերմանիան X-XI դարերում		2				3	5
23	Անգլիան մինչև XI դ. կեսերը		2				3	5
24	Սկանդինավյան երկրները XI-XV դարերում		2				3	5
25	Հունգարիան XI-XV դարերում		2				2	4
26	Վալախիան, Մոլդավիան և Տրանսիլվանիան մինչև XV դարի վերջը		2				2	4
27.	Միջազգային հարաբերությունների զարգացումը Արևմտյան Եվրոպայում XI-XV դարերում		2				2	4
28	Արևմտասլավոնական և հարավսլավոնական երկրների դերը միջազգային հարաբերություններում XII-XV դարերում		2				2	4
29	Միջնադարյան կուլտուրան և գաղափարախոսությունը Արևմտյան Եվրոպայի երկրներում (V-XIII դարեր)		2				3	5
30	Միջնադարյան կուլտուրան և գաղափարախոսությունը Արևմտյան Եվրոպայի երկրներում (V-XIII դարեր)		2				4	6
31	Բյուզանդիայի կուլտուրան (IV-XV դարեր)		2				2	4
32	Բուրժուական գաղափարախոսության առաջացումը: Վաղ վերածնությունը և հումանիզմը Իտալիայում XIV-XV դարերում		2				2	4
25	1 ընթացիկ ստուգում						7	7
26	2 ընթացիկ ստուգում						6	6
27	Ամփոփիչ ստուգում						18	18
28	Ընդամենը	32	32				116	180